А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по дочірньому підприємству "Бершадський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс"

"09" жовтня 2024 року

м. Бершадь Гайсинського району Вінницької області

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку та прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталієм СТЕГНЯКОМ (відповідно до листа Вінницького обласного комунального спеціалізованого лісогосподарського підприємства "Віноблагроліс" (далі ВОКСЛП "Віноблагроліс") від "04" жовтня 2024 року № 458), начальником відділу лісового господарства ВОКСЛП «Віноблагроліс» Богданом ВАСЮТОЮ, головним лісничим дочірнього підприємства "Бершадський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" Олегом ШВИДКИМ в період з 07.10 по 09.10.2024 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Бершадський райагроліс" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2015 року ДП "Бершадський райагроліс", представленого для лісопатологічного обстеження:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							Категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Бершадська дільниця														
5	2	17.3		11.3	10С3	55	0.60	1	19	22	230	3	малий та великий соснові лубоїди, златки	5
8	17	2.6		2.6	6С32Я32ОС	53	0.60	1	20	24	230	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, халаровий некроз ясена	10
15	8	0.6		0.6	7Д33Я3	86	0.70	2	24	32	280	4	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
15	10	0.8		0.8	5Д35Я3	86	0.70	2	24	32	300	4	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
15	11	0.3		0.3	6Я33Д31ГЗ	83	0.70	2	24	32	260	4	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба	20
15	13	6.4		4.4	7Д33Я3+ГЗ	86	0.60	2	24	36	250	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	10
16	4	0.5		0.5	7Д33Я3	81	0.70	2	23	32	265	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	10
20	5	0.9		0.9	9Я31Д3	61	0.65	1	21	24	220	4	халаровий некроз ясена	15
20	21	8.6		8.6	10Д3	76	0.75	2	22	24	290	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
27	3	5.2		5.2	9АКБ1ВРБ+КЛЯ	44	0.60	1А	19	24	140	3	бура ядрово-заболонна гниль акації	10
27	10	3.5		3.5	8АКБ2ЧШ+ГШ3	46	0.60	1	18	20	130	3	бура ядрово-заболонна гниль акації	10
38	4	11.5		11.5	8Д32Я3	76	0.70	1	23	30	285	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	5
42	1	20.5		8.9	5Я33Д32ГЗ+ЛПД	88	0.55	2	25	36	190	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба, халаровий некроз ясена	10
42	2	2.2		2.2	6Д33Я31ГЗ	88	0.70	2	23	30	270	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	5
42	3	2.7		2.7	10Д3+ГЗ	46	0.75	1	17	20	200	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), поперечний рак дуба	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
42	14	4.6		4.6	4Я34Г32Д3	88	0.60	2	24	32	210	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	10
42	15	0.9		0.9	10Я3+АКБ	85	0.60	2	23	28	230	3	халаровий некроз ясена	20
43	5	8.4		8.4	8Д32Я3	62	0.70	1	21	24	250	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	10
45	8	3.6		3.6	6Д33Г31Я3	83	0.60	2	24	32	230	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	10
45	12	0.6		0.6	3Д34Я33Г3	78	0.60	1	24	30	230	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	25
45	15	0.8		0.8	5Д33Я32Г3+КЛГ	83	0.60	2	23	32	230	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	15
45	16	1.4		1.4	4Д34Я32Г3+ЧШ	83	0.65	2	24	32	250	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	10
50	2	8.9		8.9	6Д34Я3	92	0.70	2	23	28	300	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
50	3	7.9		7.9	5Д35Я3	87	0.70	2	22	26	290	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
50	4	1.6		1.6	7Д32ЛПД1Я3	62	0.70	2	19	24	210	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	10
51	3	3.4		3.4	10Д3	67	0.70	2	20	24	255	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
51	16	2.9		2.9	10Д3+Я3+ЧШ	62	0.80	2	19	24	260	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
51	22	5.1		5.1	10Д3+Я3	106	0.40	4	17	22	90	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	20
54	3	8.9		8.9	10АКБ	67	0.60	1	22	30	160	3	бура ядрово-заболонна гниль акації	10
59	3	8.2		8.2	5АКБ3КЛГ2Д3	45	0.60	1	17	20	110	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), вертицильоз кленів	10
60	9	3.8		3.8	10Я3+БРС+ЯБД+Д3	83	0.70	1	25	36	310	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
70	13	3.2		3.2	8Г32Д3+Я3+ЧШ	58	0.70	2	19	20	180	3	некроз граба, халаровий некроз ясена	10
71	4	1.3		1.3	7Г31Д32Я3	93	0.60	2	24	26	240	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба	20
71	18	2.6		2.6	4Д36Г3+Я3+ЧШ+ЛПД	125	0.60	2	26	30	210	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба	15
72	2	5.6		5.6	8АКБ1Я31БРС	28	0.80	3	12	14	90	4	бура ядрово-заболонна гниль акації, халаровий некроз ясена	15
72	5	0.9		0.9	10Д3	53	0.50	2	18	20	140	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	25
75	1	0.6		0.6	7Д32Г31КЛГ	44	0.70	1	17	20	150	4	некроз граба, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	20
75	6	5.8		5.8	4Д32Г32Я31КЛП1БРС	44	0.80	2	15	18	165	4	халаровий некроз ясена, некроз граба, вертицильоз кленів	5
76	10	1.3		1.3	8Я32КЛП+Г3	48	0.60	2	17	20	140	4	халаровий некроз ясена, вертицильоз кленів	20
78	1	3.5		3.5	7Г32Я31КЛП+Д3	68	0.60	2	20	20	170	4	халаровий некроз ясена, некроз граба, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
79	8	2.5		2.5	6Г32Д32Я3	53	0.70	2	17	20	170	4	халаровий некроз ясена, некроз граба, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
80	2	3.5		3.5	4Д33Г32КЛП1Я3	53	0.70	2	18	24	180	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	5
80	3	4.0		4.0	4Я33Г33КЛП+Д3	58	0.80	1	20	24	220	4	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
81	1	2.4		2.4	4Д34Г32Я3	55	0.80	2	18	20	200	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена, некроз граба	10
83	6	0.6		0.6	3Я32Д33ЛПД2КЛП+ЧШ	60	0.60	1А	23	26	190	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	35
94	12	4.6		4.6	7Я33Д3+Г3+ЛПД+ЧШ	35	0.70	1Б	18	20	180	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	5
95	8	4.0		4.0	6Д32Я32Г3+ЧШ	54	0.70	1А	22	24	245	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
95	9	2.3		2.3	7Я32Д31Г3+ЧШ+ЛПД	61	0.60	1А	23	26	225	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба, халаровий некроз ясена	10
95	12	1.0		1.0	7Я33ЛПД+Д3+Г3	50	0.60	1А	22	24	210	3	халаровий некроз ясена	10
98	5	42.0	(11)	4.3	4Я34Г32Д3	104	0.50	2	25	32	205	3	халаровий некроз ясена, некроз граба, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
98	6	15.5		15.5	10ДЗ	98	0.60	2	25	32	295	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
112	6	1.5		1.5	8Д31Я31ГЗ	71	0.60	1	24	30	265	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
112	7	0.5		0.5	7Д33Я3+ГЗ	71	0.60	1	22	30	230	3	халаровий некроз ясена	5
113	4	3.1		3.1	7Д33БРС+ГЗ	76	0.60	1	25	30	240	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
114	1	2.3		2.3	10Д3+Я3	81	0.60	2	23	30	255	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
114	4	0.5		0.5	10Я3+ГЗ	44	0.60	1А	20	22	190	3	халаровий некроз ясена	10
124	2	13.2	(4)	1.1	5ГЗ3Я31Д31ЛПД	83	0.50	2	24	26	230	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), некроз граба, халаровий некроз ясена	20
129	22	5.9		5.9	8Д32АКБ	55	0.80	1А	22	26	280	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), бура ядрово-заболонна гниль акації	5
Разом ВСР				***219.4***										
Чечельницька дільниця														
2	39	2.0		2.0	6Д34ГЗ+Я3	55	0.60	1А	23	26	180	3	некроз граба, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
20	6	8.0		8.0	4Д33ЛПДЗАКБ	55	0.60	2	18	24	140	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), бура ядрово-заболонна гниль акації	5
39	30	11.6		11.6	8Я32Д3+КЛГ	62	0.60	2	18	24	160	3	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
58	4	9.4	(1)	4.5	5Я32Д33ЛПД+ЧШ+СКР+КЛТ	52	0.70	1	20	22	210	3	судинний мікоз дуба (офіостомоз), халаровий некроз ясена	10
59	2	20.4	(2)	6.5	10СЗ	48	0.70	2	16	24	200	3	малий та великий соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСР				***32.6***										
ВСЬОГО ВСР:				**252.0**										

Загальна обстежена площа по ДП "Бершадський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" складає 252.0 га. По причинах розладнання (за переважаючим збудником хвороби/шкідником) в загальному по підприємству:

- судинний мікоз дуба (офіостомоз) - 138.9 га;
- халаровий некроз ясена - 63.7 га;
- стовбурові шкідники - 20.4 га;
- бура ядрово-заболонна гниль акації - 23.2 га;
- некроз граба - 5.8 га;

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий *(Tomicus minor)* та лубоїд сосновий великий *(Tomicus piniperda)*, в меншій мірі - короїд вершинний *(Ips acuminatus)* та комплексом златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Під деревами є в наявності сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 до 7 шт. на м2. Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються слабким та середнім ступенем пошкодження (до 10%), в наявності також сухостійні дерева, дерева зі зламаними кронами, в переважній більшості поодинокого розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Обстежені насадження листяних порід характеризуються переважно поодиноким та груповим характером всихання, слабкого та середнього ступенів пошкодження. Основними патологіями, що призводять до всихання дерев листяних порід є хвороби некрозного та судинного характеру: судинний мікоз (офіостомоз) дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба, вертицильоз клена, тощо. Збудниками хвороб лісу, є грибкові хвороби, які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок.

Вищеперераховані насадження характеризуються відпадом дерев що мають переважно верхівковий тип відмирання, що проявляється у вигляді всихання скелетних гілок 1 та 2 порядків, суховершинністю, також наявні водяні пагони на стовбурах всихаючих дерев (як один із головних показників ослаблення дерев). Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає халаровому некрозу ясена (відповідно дерева ЯЗ), судинному мікозу (дерева породи ДЗ). В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон. Поодиноко в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, а саме у видовому плані найчастіше зустрічаються: на дубі - трутовик дубовий несправжній (*Phéllinus igniárius*), на грабові - беркандера обпалена (*Bjerkandera adusta*), та інші види трутовиків, що теж призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей.

В Бершадській дільниці (кв. 27 вид. 3 на пл. 5.2 га; кв. 27 вид. 10 на пл. 3.5 га; кв. 54 вид. 3 на пл. 8.9 га; кв. 72 вид. 2 на пл. 5.6 га) насадження акації білої (АКБ) всихають внаслідок ураження дерев бурою ядрово-заболонною гниллю, що спричиняє суховершинність, сухобочини, а на кінцевому етапі - всихання всього дерева.

Також в обстежених насадженнях наявний вітровал минулих років поодинокого та групового характеру. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ЯЗ – лубоїд ясеневий строкатий *(Hylesinus fraxini)* та лубоїд ясеневий великий *(Hylesinus crenatus)*. Переважна кількість дерев що відноситься до сухостою минулих років - вражена стовбуровими шкідниками родин златок, в незначному відсотку – представниками родини вусачів.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодиноко спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження стовбурових шкідників, хвороб лісу, та відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 252.0 га у 2025 році

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводитимуться силами лісової охорони ДП "Бершадський райагроліс". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки знаходяться в завершальній стадії. Ділянки відмежовані в натурі та остовповані.*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.

2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центрально-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

4. Для недопущення розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСР) необхідно провести в максимально стислі терміни.

5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях.

Акт складений в чотирьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
2-й - Центрально-Західному міжрегіональному УЛМГ;
3-й - ВОКСЛП "Вінобагроліс";
4-й - ДП "Бершадський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс"

П І Д П И С И :

Завідувач сектору нагляду, обліку та прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" _____ Віталій СТЕГНЯК

Начальник відділу лісового господарства ВОКСЛП «Віноблагроліс» _____ Богдан ВАСЮТА

Головний лісничий ДП "Бершадський райагроліс" _____ Олег ШВИДКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України
від 21 липня 2023 року № 520

Акт
обстеження деревостанів, в яких планується провести рубки формування і оздоровлення лісів

«02» грудня 2024 року м. Бершадь Гайсинського р-ну Вінницької обл..
(місце складення акта)

Адміністративно-територіальна одиниця місцезнаходження/місце проживання (перебування) постійного лісокористувача (відокремленого підрозділу)/власника лісів **24400, Вінницька область, Гайсинський район, м. Бершадь, вул. Шевченка, 80.**

Комісією у складі: голови комісії — **директора ДП «Бершадський райагроліс» ВОКСЛП «Вінобласгроліс» - Володимира ШАТКОВСЬКОГО**,
(найменування посади, Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

членів комісії — **головного спеціаліста відділу лісового господарства, охорони і захисту лісів Центрально-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Віталія МАКСЮТИ, начальника лісовпорядної партії Української лісовпорядної експедиції Українського державного проектного лісовпорядного виробничого об'єднання Анатолія ДАБІЖИ, заступника начальника філії «Вінницялісозахист» державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» Олександра БОЛІОХА, головного спеціаліста земельних відносин Ольгопільської ОТГ Надії КИЛІЛЬНИК, спеціаліста II категорії-землевпорядника Юрія КОСТЕНКА.**
(найменування посади, Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

керуючись пунктом 4 Правил поліпшення якісного складу лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 724, зі змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 року № 1239, проведено обстеження лісових кварталів та виділів кв. 2 вид. 39; кв. 20 вид. 6; кв. 39 вид. 30; кв. 58 вид. 4.1; кв. 59 вид. 2.2; Чечельницької дільниці ДП «Бершадський райагроліс» ВОКСЛП «Вінобласгроліс», щодо виявлення насаджень, які потребують проведення невідкладних лісогосподарських заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 20**25** році, крім заходів, які запроектовані лісовпорядкуванням.

У результаті обстеження виявлено, **що хвойні насадження пошкоджені шкідниками лісу (сосновими лубоїдами, короїдами та златками); листяні деревостани пошкоджені хворобами лісу (судинним мікозом дуба, халаровим некрозом ясена, кореневими та стовбуровими гнилями), та з метою недопущення розповсюдження осередків хвороб та шкідників лісу, приведення насаджень до належного санітарного стану та згідно вимог Санітарних правил в лісах України:**

Потребує проведення **вибіркової санітарної рубки**:
(вид рубки)

Номер кварталу	Номер виділу	Площа, гектарів	Склад	Вік, років	Повнота
2	39	2,0	6Д3Я1Г3+Я3	55	0,60
20	6	8,0	4Д3З1ЛПД3АКБ	55	0,60
39	30	11,6	8Я3Д2З+КЛГ	62	0,60
58	4.1	4,5	5Я3Д2З1ЛПД+ЧШ+СКР+КЛТ	52	0,70
59	2.2	6,5	10СЗ	48	0,70

Додаток:1. Копія таксаційного опису лісових кварталів та виділів;

2. Копія повідомлень про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень;

3. Копія Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу;

4. Акт лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану по ДП «Бершадський райагроліс» ВОКСЛП «Вінобласгроліс» від 09 жовтня 2024 року.

Голова комісії _____ (підпис) **Володимир ШАТКОВСЬКИЙ** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Члени комісії _____ (підпис) **Віталій МАКСЮТА** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) **Анатолій ДАБІЖА** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) **Олександр БОЛЮХ** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) **Надія КИЛІЛЬНИК** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) **Юрій КОСТЕНКО** (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)